

Strategia Gminy Rozprza na lata 2021-2030

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy	3
3. Założenia i wybory strategiczne. Siły napędowe rozwoju gminy	6
4. Deklaracja misji i wizji Gminy – Rozprza 2030	10
5. Cele i kierunki strategiczne rozwoju. Oczekiwane rezultaty działań.....	11
6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	20
6.1. Założenia i cele polityki przestrzennej	20
6.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna	20
7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	22
8. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa	23
9. System realizacji strategii, z uwzględnieniem potencjalnych partnerstw strategicznych. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	24
10. Ramy finansowe i źródła finansowania	28
11. Zgodność i spójność Strategii z innymi dokumentami programowymi.....	29
Lista załączników:.....	30

1. Wprowadzenie

Strategia rozwoju gminy Rozprza jest podstawowym i perspektywicznym dokumentem programowym oraz decyzyjnym, określającym cele, drogi do nich wiodące oraz kluczowe zasoby strategiczne niezbędne do osiągnięcia celów.

Strategia tworzona jest na założeniu możliwie pełnego wykorzystywania wewnętrznych, ale także ponadlokalnych potencjałów i produktów. Podejście to wynika z realiów strategicznego rozwoju Gminy – pełne wykorzystanie jej potencjału wewnętrznego i „sprzedaż” jej produktów, nie jest możliwe bez ich systemowego powiązania z potencjałami i produktami innych jednostek samorządu terytorialnego (sąsiednich i dalszych), w przenikających się oddziaływaniach społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych.

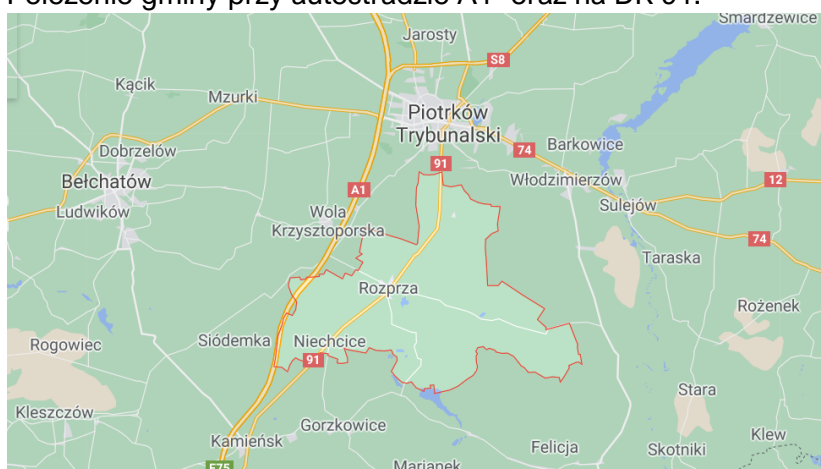
Dokument strategii będzie aktualizowany w odpowiedzi na zmiany, szanse i wyzwania pojawiające się w otoczeniu zewnętrznym i w gminie.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy

Diagnoza przeprowadzona na podstawie zebranych informacji i danych oraz badania ankietowego mieszkańców gminy, a także wymiany wiedzy pomiędzy przedstawicielami/mieszkańcami gminy a ekspertami, wskazała na następujące kluczowe potencjały, produkty, problemy oraz wyzwania strategiczne.

POTENCJAŁY I PRODUKTY STRATEGICZNE

- > Położenie gminy przy autostradzie A1¹ oraz na DK 91.

1

Autostrada A1, Autostrada Bursztynowa – częściowo płatna autostrada w Polsce leżąca w ciągu międzynarodowej trasy E75, leżąca w VI transeuropejskim korytarzu transportowym. Jedyna polska autostrada o przebiegu południkowym. A1 łączy porty morskie Trójmiasta z Górnym Śląskiem. W węźle Łódź Północ przecina autostradę A2, natomiast w węźle Sośnica na Górnym Śląsku A4. Autostrada A1 kończy się na granicy RP w Gorzyczkach, gdzie łączy się z czeską autostradą D1 prowadzącą do Ostrawy, Olomuńca i Brna.

Źródło: <http://www.siskom.waw.pl/a1.htm>

- > Przebieg linii kolejowej przez teren gminy (stacja PKP Rozprza), łącząca gminę z Łodzią, Radomskiem, Częstochową.
- > Bliskość gminy do dynamicznych i atrakcyjnych rynków pracy (Bełchatów, Kleszczów, Piotrków Trybunalski).
- > Atrakcyjne tereny osiedleńcze/mieszaniowe (uwzględnione w planach przestrzennych gminy).
- > Atrakcyjne tereny pod działalność gospodarczą.
- > Stosunkowo korzystna struktura demograficzna (wiekowa, migracyjna).
- > Dziedzictwo historyczne i kulturowe Rozprzy – historia miasta od 1272 do 1870 roku (utrata praw miejskich po represjach powstaniowych).

WYZWANIA STRATEGICZNE

Najważniejsze wyzwania strategiczne gminy są opisane w tabeli 1:

Tabela 1. Wyzwania strategiczne

Wyzwania strategiczne
Społeczno-demograficzne
<ul style="list-style-type: none"> • Dalsza integracja mieszkańców (także nowo osiedlających się), wzmacnianie relacji sąsiedzkich oraz procesu tworzenia środowisk miejsko-wiejskich aktywnie uczestniczących w życiu publicznym oraz wspierających lokalną tożsamość i odpowiadających na stopniowe zmiany w stylu życia mieszkańców gminy • Rozszerzenie zakresu współpracy gminy z organizacjami społecznymi • Rozszerzenie zakresu współpracy gminy z podmiotami publicznymi i społecznymi ośrodków ponadlokalnych, na zasadzie uzupełniania się i podziału kompetencji w zakresie prowadzenia zadań/ świadczenia usług publicznych • Kompleksowy rozwój usług społecznych, związanych z poprawą konkurencyjności w zakresie: edukacji, usług zdrowotnych, spędzania wolnego czasu, bycia gminą atrakcyjną dla klasy średniej i innych grup społecznych
Gospodarcze

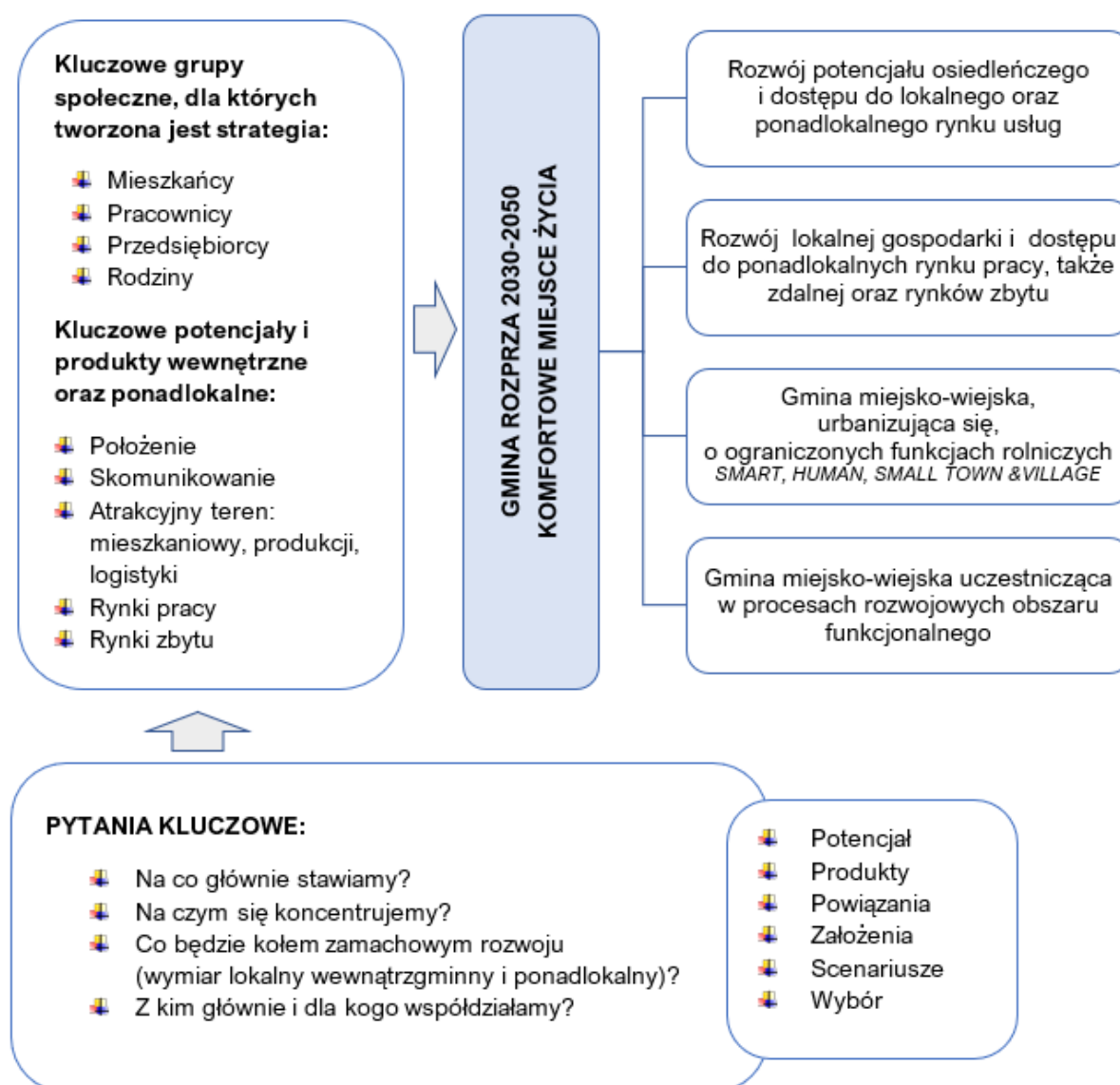
Wyzwania strategiczne
<ul style="list-style-type: none"> • Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców i wzrost poczucia stabilności/bezpieczeństwa prowadzenia działań gospodarczych poprzez realizację wielowymiarowej i długoterminowej polityki współpracy z przedsiębiorcami (przyjazny klimat/sojusz na rzecz przedsiębiorczości) • Pełne wykorzystanie potencjału położenia i powiązań komunikacyjnych gminy • Skuteczna promocja wizerunkowa gminy
Przestrzenne i środowiskowe
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie modelu funkcjonalno- przestrzennego gminy uwzględniającego planowane funkcje gminy i powiązania funkcjonalne z ośrodkami ponadlokalnymi ze zwiększeniem pokrycia terenu gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego • Rozbudowa i modernizacja infrastruktury usług komunalnych (w szczególności sieci kanalizacyjnej i „szczelnych” systemów odpadowych) i poprawa dostępności do usług komunalnych • Utrzymanie wysokiej jakości środowiska naturalnego
Techniczno-technologiczne
<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa i modernizacja infrastruktury usług komunalnych (w szczególności sieci kanalizacyjnej) i poprawa dostępności do usług komunalnych • Rozbudowa, rozwój funkcjonalny i poprawa stanu infrastruktury komunikacji przestrzennej (drogi, trasy rowerowe, ciągi piesze) • Zapewnienie dostępności usług transportu zbiorowego i połączeń komunikacyjnych (modalność) z centrami usług lub rynkami pracy (ośrodkami ponadlokalnymi)
Instytucjonalne
<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie zasad zarządzania i struktury instytucji gminnych do wymogów ukierunkowanych na: cywilizacyjno-mentalnościowe zmiany społeczne, zarządzanie strategiczne oraz wymogi społeczeństwa cyfrowego (m.in. bazy danych i sieci przesyłania danych i informacji, świadczenie usług społecznych i administracyjnych) • Opracowanie polityki informacyjnej i planu promocji i tworzenia marki gminy, w celu zwiększenia jej rozpoznawalności dla inwestorów, a także jako atrakcyjnego, o „swojej tożsamości” miejsca do osiedlania się, pobytu, uprawiania sportu i rekreacji • Rozwój współpracy publiczno-publicznej • Dostosowanie kompetencji pracowników gminy do nowego modelu świadczenia usług i prowadzenia zadań własnych gminy

Źródło: opracowanie własne

3. Założenia i wybory strategiczne. Siły napędowe rozwoju gminy

Zidentyfikowane potencjały i wyzwania strategiczne stały się fundamentem dialogu, z kierownictwem i mieszkańcami gminy, zmierzającego do sformułowania założeń strategicznych i kierunków rozwoju gminy (rysunek poniżej). Założenia i kierunki są udzieleniem odpowiedzi na kluczowe pytania o przyszłość gminy Rozprza, rozumianej jako żyjący i chcący się rozwijać (żyć) organizm społeczny.

Rysunek 1. Pytania kluczowe, założenia i fundamentalne kierunki rozwoju

Źródło: opracowanie własne

Przyjęte założenia i wybory strategiczne oraz fundamentalne kierunki rozwoju zostały zweryfikowane pogłębionymi badaniami i wnioskami diagnostycznymi, oraz syntezą diagnostyczną SWOT-TOWS. Zastosowanie matrycy SWOT-TOWS pozwoliło na dynamiczne określenie kluczowanych sprzężeń czynników wzmacniających lub osłabiających prawdopodobieństwo osiągnięcia celów rozwojowych gminy.

Tabela 2 jest scalonym opisem wszystkich czynników SWOT o znaczeniu strategicznym dla rozwoju gminy.

Tabela 2. SWOT SYNTETYCZNY

Mocne strony
S1 – Korzystna struktura wiekowa i dodatnie saldo migracji w latach 2009-2019
S2 – Dostępność i wysoka jakość edukacji szkolnej
S3 – Położenie i dostępność drogowo-kolejowa gminy
S4 - Dobry stan środowiska naturalnego i duża powierzchnia terenów zielonych
Słabe strony
W1 - Niewystarczająco rozwinięta i o niskiej jakości sieć dróg gminnych
W2 - Ograniczony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej
W3 - Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego i brak miejsc służących integracji mieszkańców
W4 -Malejąca liczba osób w wieku 29-34 lata
Szanse
O1 - Trendy globalne: zjawisko „green office”, łączące mieszkanie poza centrami ośrodków miejskich/ aglomeracji z pracą zdalną w spokojnym, zielonym otoczeniu
O2 - Moda na zdrowy tryb życia, aktywność fizyczną, równowagę między pracą a życiem prywatnym
O3 - Dostępność środków zewnętrznych (m.in. Krajowy Plan Odbudowy, Regionalne Programy Operacyjne) na finansowanie określonych zamierzeń
O4 – Procesy urbanizacyjne w gminach tradycyjnie wiejskich
Zagrożenia
T1 - Ograniczenia inwestycyjne wynikające z regulacji prawnych
T2 - Zasady kontraktowania świadczeń opieki zdrowotnej przez NFZ
T3 - Nieodpowiadający potrzebom poziom nakładów na naukę (subwencja oświatowa nierównoważąca wydatków)
T4 – Jakość i „przepustowość” systemu drogowego, łączącego Rozprzę z drogami wojewódzkimi i krajowymi

Źródło: opracowanie własne

W tabeli 3 przedstawiono dynamiczną korelację ww. czynników SWOT w postaci matrycy SWOT-TOWS.

Tabela 3. SWOT TOWS – MATRYCA KORELACJI

		S1	S2	S3	S4	W1	W2	W3	W4
SZANSE	O1	1	0	2	2	2	1	2	1
	O2	1	0	1	2	2	1	2	0
	O3	1	1	1	1	1	1	1	0
	O4	2	1	2	2	0	0	0	0
ZAGROŻENIA	T1	0	0	0	0	1	0	0	0
	T2	0	0	0	0	0	2	0	0
	T3	0	2	0	0	0	0	0	0
	T4	0	0	2	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

LEGENDA:

0- brak związku,
1-słaby związek,
2-silny związek.

Na podstawie korelacji sprzężeń przyczynowo skutkowych sporządzono listę działań systemowych o największym oddziaływaniu na rozwój gminy. Są to:

- › wykorzystanie korzystnego położenia i struktury wiekowej mieszkańców;
- › wykorzystywanie trendów i mody na zdrowy, spokojny styl życia, rosnące znaczenie pracy zdalnej oraz procesy urbanizacyjne w gminach tradycyjnie wiejskich;
- › budowanie nowoczesnej oferty edukacyjnej zaspokajającej aspiracje dzieci i rodziców (nauczanie zgodne z stylem życia i pracy mieszkańców);
- › budowanie nowoczesnej oferty zdrowotnej, profilaktyki i bezpieczeństwa zdrowotnego oraz innych usług społecznych dla wszystkich grup wiekowych gminy, także z wykorzystaniem możliwości szybkiego dostępu do usług zdrowotnych i społecznych poza gminą;
- › budowanie oferty czasu wolnego i lokalnych powiązań komunikacyjnych do terenów (oraz pomiędzy terenami) atrakcyjnych społecznie (tereny zielone, centra usług, miejsca pracy, dostęp różnych form przemieszczania się: samochód, komunikacja publiczna, rower, spacer, rolki, hulajnogi).

Konfiguracja wyzwań, potencjałów i produktów o znaczeniu strategicznym zweryfikowana analizą dynamiczną SWOT-TOWS potwierdza, że gmina powinna oprzeć swój rozwój na, wzajemnie uzupełniającym się, wykorzystaniu położenia geograficznego i komunikacyjnego oraz bliskości rynków pracy.

Konfiguracja ta jest wyjątkowo sprzyjająca i dogodna dla ludzi w wieku produkcyjnym oraz ich rodzin, którzy chcą mieszkać w spokojnym, przyjaznym miejsko-wiejskim otoczeniu, o dobrej

jakości usług społecznych, administracyjnych i komunalnych, dobrej jakości środowiska (czyste powietrze, zieleń, niski hałas), przyjaznych i bezpiecznych relacjach społeczno-sąsiedzkich, dostępności komunikacyjnej - busowej, samochodowej, kolejowej, pieszej i rowerowej - do centrów usług, pracy, rekreacji, odpoczynku.

Strategia powinna w miarę całościowo odpowiadać na potrzeby, wymagania i aspiracje przede wszystkim tej grupy mieszkańców. Nie oznacza to pomijania innych grup, jednakże strategia kierunkuje się na mieszkańców pracujących i ich rodziny, ponieważ będą oni fundamentalną dla rozwoju i przyszłości gminy siłą społeczno-gospodarczą, zdolną zapewnić systemowy rozwój a przeciwdziałać degradacji rozwojowej gminy Rozprza.

Walory komunikacji przestrzennej i łatwego dostępu do rynku pracy i usług społecznych niedostępnych w gminie (np. specjalistyczne usługi edukacyjne, zdrowotne, dostęp do niektórych form kultury, sportu, rekreacji, spędzania wolnego czasu), powinny być dopełniane doskonałej jakości usługami komunikacji cyfrowej (dostęp do Internetu szerokopasmowego), tak w obszarze e-usług, e-administracji, jak i niezakłóconych możliwości świadczenia pracy zdalnej.

Kluczowym impulsem dla rozwoju lokalnego rynku pracy byłby gospodarcze wykorzystanie terenów leżących w bezpośredniej bliskości A1 (Podstrefa Rozprza Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej) pod warunkiem wybudowania łącznika komunikacyjnego oraz pełnego uzbrojenia terenu uwzględniającego jego docelowe przeznaczenie funkcjonalno-użytkowe. Brak węzła komunikacyjnego na terenie gminy preferuje jednak tereny leżące poza jej granicami, które już obecnie mają bezpośredni dostęp drogowy do autostrady.

Powiązanie i potwierdzenie wielowątkowych analiz i dyskusji dotyczących kierunków strategicznego rozwoju oraz syntezy diagnostycznej pozwoliło na precyzyjne i klarowne określenie:

- wizji gminy oraz ostateczne sformułowanie celów jej strategicznego rozwoju,
- dróg dojścia do tych celów, a także
- cele wspierające realizację celów kluczowych.

4. Deklaracja misji i wizji Gminy – Rozprza 2030

Podstawową zasadą i racją istnienia wspólnoty samorządowej gminy Rozprza jest zapewnienie oczekiwanej jakości życia wszystkim jej mieszkańcom oraz innym użytkownikom gminy, w tym możliwie pełnego zaspokajania potrzeb bytowych, społecznych i kulturowych gospodarstw domowych/rodzin mieszkających na terenie gminy oraz zaspokajania wymagań związanych z oczekiwaniami i aspiracjami mieszkańców czynnych zawodowo.

Gmina Rozprza 2030-2050 KOMFORTOWE MIEJSCE DO ŻYCIA

Gmina Rozprza w 2030 r. będzie jednostką samorządową:

- > atrakcyjną dla mieszkania w wymiarze indywidualnym i rodzinnym, wykorzystującą dobre połączenia komunikacyjne z lokalnymi/subregionalnymi ośrodkami/centrami rynków pracy i usług oraz miastami o znaczeniu subregionalnymi, regionalnym i krajowym.
- > łączącą lokalne walory czystego środowiskowo, cichego, bezpiecznego i komfortowego miejsca zamieszkania i pobytu z szybkim i łatwym dostępem do lokalnych i subregionalnych rynków pracy, usług społecznych, spędzania wolnego czasu.
- > - miejscem prowadzenia działalności gospodarczej, bezpiecznej dla środowiska oraz nie zakłócającej komfortu i jakości życia mieszkańców.

Reasumując:

Gmina Rozprza kierunkuje swój rozwój na stawanie się gminą²:

- ✓ przyjazną mieszkańcom,
- ✓ o funkcjach miejsko-wiejskich, z urbanizującym się centrum/sercem gminy w miejscowości Rozprza, oraz mini-centrach w poszczególnych sołectwach,
- ✓ czystym, przyjaznym środowiskiem naturalnym,
- ✓ otwartą na wszystkie formy prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej i rolniczej,
- ✓ progresywną cyfrowo.

---

² W terminologii angielskiej wyborem Gminy jest stawanie się smart, slow, human, small town & village; green office, green town & village.

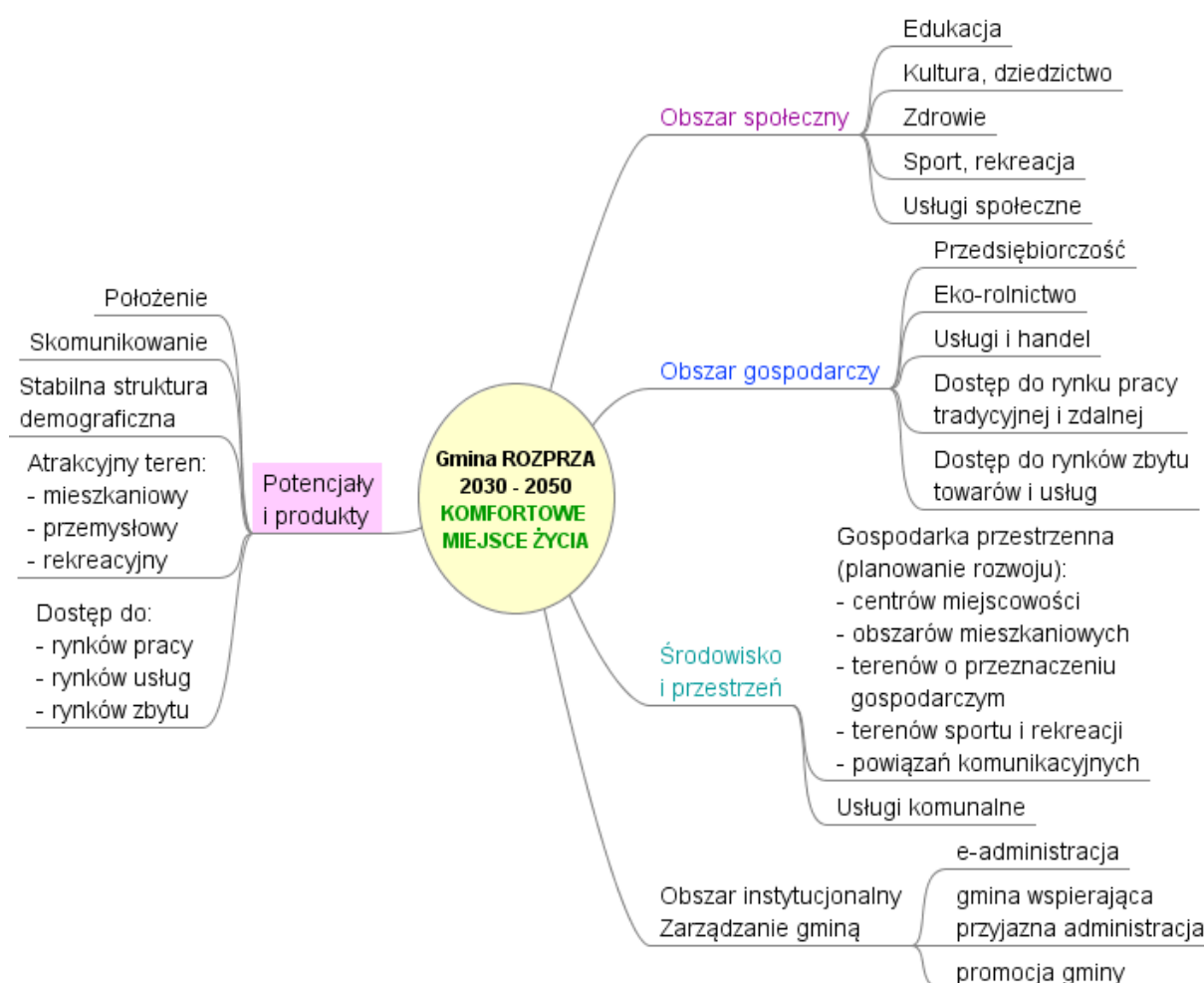
5. Cele i kierunki strategiczne rozwoju. Oczekiwane rezultaty działań

Wnioski z diagnozy, wyniki analizy strategicznej, oraz efekty prowadzonego równolegle – na fundamencie pytań kluczowych – dialogu strategicznego, w tym spotkań z władzami gminy, pracownikami urzędu, oraz konsultacji społecznych, pozwoliły na określenie celów i dróg rozwoju gminy, w pełni zgodnych z jej wizją i aspiracjami stawianą się gminą miejsko-wiejską.

Kierunki i obszary interwencji strategicznej przedstawia poniższy rysunek.

Szczegółowy opis celów strategicznych w wymiarze: społecznym, gospodarczym, przestrzennym, środowiskowym i instytucjonalnym – tabele nr 5-12.

Rysunek 2. Kierunki i cele strategiczne – mapa ogólna

Źródło: opracowanie własne

OBSZAR SPOŁECZNY

Tabela 4. Cele dla obszaru społecznego - EDUKACJA

Kierunek rozwoju: Rozwój potencjału osiedleńczego i dostępu mieszkańców do lokalnego i ponadlokalnego rynku usług {„mam swoje spokojne miejsce na ziemi”}		
EDUKACJA		
CELE STRATEGICZNE	DROGA DO CELU	ROZUMIENIE CELU
Rozwój myślenia kreatywno-krytycznego i wspólnego/ zespołowego rozwiązywania problemów/wyzwań w procesie edukacyjnym	*Opracowanie modelu ³ edukacji modyfikującej klasyczny proces edukacyjny *Rozwój programów autorskich wzajemnie skojarzonych (zintegrowany proces dydaktyczny) *Podnoszenie kompetencji niezbędnych w stosowaniu nowego modelu *Dalsza modernizacja funkcjonalna, techniczna i technologiczna placówek, doposażanie w nowoczesne systemy, urządzenia, sprzęt	Uczynienie procesu uczenia się bardziej praktycznym, ciekawym i angażującym: - nauczycieli (dodatkowa rola wspierania osób i zespołów uczących się samodzielnego rozwiązywania problemów i wyzwań dydaktycznych) oraz - uczniów (większa przestrzeń dla poszukiwań, eksperymentu, pracy zespołowej)
Doskonalenie wsparcia cyfrowego i technologicznego procesu edukacyjnego		Wsparcie uczenia się i jego urealnienie przez umiejętne korzystanie z cyfrowych baz wiedzy oraz materiałów, dostępnych w internecie.
Kryteria ewaluacji celów	Jakość, innowacyjność, dostępność, adekwatność/ użyteczność	
Rezultat/oddziaływanie	Wysoka jakość życia mieszkańców	
Metody badania rezultatu	Badania ankietowe mieszkańców, analiza danych statystycznych	

³ Opis struktury modelu działania dla poszczególnych sektorów został opisany w załączniku nr 9 do strategii.

Tabela 5. Cele dla obszaru społecznego - ZDROWIE

Kierunek rozwoju: Rozwój potencjału osiedleńczego i dostępu mieszkańców do lokalnego i ponadlokalnego rynku usług {„mam swoje spokojne miejsce na ziemi”}		
ZDROWIE		
CELE STRATEGICZNE	DROGA DO CELU	ROZUMIENIE CELU
<p>Rozwój opieki zdrowotnej koordynowanej, łączącej różne formy działalności leczniczej, w tym specjalistycznej, paramedycznej i usług społecznych</p> <p>Poprawa dostępu do informacji i wiedzy o jakości oraz dostępności opieki zdrowotnej w gminie, OF i ośrodkach o czasie dojazdu do 90 min od m. Rozprza</p>	<p>* Opracowanie modelu integracji i jakości usług społecznych i zdrowotnych poprzez współpracę lokalnych ZOZ z instytucjami usług społecznych (CUS) oraz poprzez deinstytucjonalizację (partnerstwo publiczno-społeczne) w gminie i OF</p> <p>*Stworzenie bazy danych i informacji o jakości i dostępności usług medycznych, opiekuńczych i pomocniczych (paramedycznych) – usług i pakietów medycznych, rehabilitacyjnych, odnowieniowych/ sanatoryjnych</p> <p>*Stworzenie platformy/aplikacji/zakładki „Centrum opieki i wsparcia” ułatwiającej szybkie wyszukiwanie informacji i wiedzy z bazy danych/ zintegrowanych baz danych</p> <p>* Dopuszczenie w sprzęt, urządzenia, systemy ITC podmiotów publicznych odpowiedzialnych za usługi społeczne i paramedyczne</p>	<p>Poprawa spójności systemu opieki i wsparcia poprzez integrację:</p> <p>>> funkcji/usług medycznych (system opieki medycznej, telemedycznej, usług specjalistycznych i opieki medycznej świadczonych w domu pacjenta, rehabilitacji) oraz</p> <p>>> funkcji/usług społecznych (opiekuńczych, wytchnieniach, aktywizujących).</p>
Kryteria ewaluacji celów	Jakość, dostępność, efektywność, skuteczność, użyteczność	
Rezultat/oddziaływanie	Wysoka jakość życia mieszkańców	
Metody badania rezultatu	Badania ankietowe mieszkańców, analiza danych statystycznych	

Tabela 6. Cele dla obszaru społecznego - KULTURA, CZAS WOLNY, SPORT I REKREACJA

Kierunek rozwoju: Rozwój potencjału osiedleńczego i dostępu mieszkańców do lokalnego i ponadlokalnego rynku usług {„mam swoje spokojne miejsce na ziemi”}		
KULTURA, CZAS WOLNY, SPORT I REKREACJA		
CEL STRATEGICZNY	DROGA DO CELU	ROZUMIENIE CELU
Integracja i rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej (spędzania czasu wolnego)	<p>*Opracowanie modelu świadczenia usług w sektorze czasu wolnego poprzez rozwój, integrację i uzupełnianie się oferty poszczególnych podmiotów aktywnych w gminie oraz OF</p> <p>*Opracowanie modelu działania GCK, biblioteki gminnej, oraz powiązań ze szkołami (m.in. realizacja koncepcji LOWE (lokalnych ośrodków wiedzy i edukacji), organizacjami pozarządowymi a także CUS</p> <p>*Doskonalenie oferty aktywizacji fizycznej i społecznej oraz rozbudowywanie infrastruktury umożliwiającej komunikacyjne powiązania terenów atrakcyjnych rekreacyjnie oraz korzystanie z mobilnych i stacjonarnych urządzeń i sprzętu sportowego i rekreacyjnego oraz przestrzeni (m.in. rower, chodzenie z kijkami, bieganie, narty biegowe, jazda konna, miejsca na plenerowe zabawy i gry towarzyskie).</p> <p>*Podnoszenie kompetencji kierowników, pracowników, animatorów w koordynowaniu i stosowaniu nowego modelu/prowadzenia działalności</p> <p>*Modernizacja funkcjonalna, techniczna i technologiczna placówek, doposażenie w systemy, urządzenia, sprzęt pozwalająca również na uprawianie nowych rodzajów sportu i rekreacji pod dachem, boiskowych i plenerowych</p> <p>*Stworzenie platformy/aplikacji/zakładki ułatwiającej szybkie wyszukiwanie informacji o ofercie z bazy danych/ zintegrowanych baz danych</p>	<p>Rozwój oferty kulturalnej zakłada zwrócenie większej uwagi na nowoczesne, „będące w modzie” sposoby spędzania czasu przez różne grupy wiekowe, także z większym dostępem do usług multimedialnych i wspólnego spędzania czasu grup zainteresowań z udziałem mentorów/tutorów, specjalistów sektorowych.</p> <p>Przewiduje się integrację, przenikanie/uzupełnianie się ofert kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej oraz usług społecznych</p>
Kryteria ewaluacji celów	Jakość, atrakcyjność, bezpieczeństwo, dostępność, adekwatność/ użyteczność	
Rezultat/oddziaływanie	Wysoka jakość życia mieszkańców	
Metody badania rezultatu	Badania ankietowe mieszkańców, analiza danych statystycznych	

Tabela 7. Cele dla obszaru społecznego – USŁUGI SPOŁECZNE i AKTYWIZACJA SPOŁECZNA

Kierunek rozwoju: Rozwój potencjału osiedleńczego i dostępu mieszkańców do lokalnego i ponadlokalnego rynku usług {„mam swoje spokojne miejsce na ziemi”}		
USŁUGI SPOŁECZNE i AKTYWIZACJA SPOŁECZNA		
CELE STRATEGICZNE	DROGA DO CELU	ROZUMIENIE CELU
Rozwój oraz integracja oferty pomocy, usług społecznych i aktywizujących kapitał społeczny	<ul style="list-style-type: none"> *Opracowanie nowego modelu/programu świadczenia usług społecznych, także w ramach ekonomii społecznej i poprzez partnerstwo publiczno-społeczne (deinstytucjonalizację) *Przekształcenie GOPS w Gminne CUS <i>lub powiązanie funkcjonalne z CUS miasta Piotrkowa Trybunalskiego</i> *Podnoszenie kompetencji kierowników, pracowników, organizatorów społeczności lokalnej niezbędnych w stosowaniu nowego modelu/prowadzenia działalności *Modernizacja funkcjonalna, techniczna i technologiczna placówek, doposażenie w systemy, urządzenia, sprzęt *Stworzenie platformy/aplikacji/zakładki ułatwiającej szybkie wyszukiwanie informacji o ofercie społecznej z bazy danych/ zintegrowanych baz danych 	Integracja oferty przewiduje integrację wewnętrzną ale także w relacji instytucjonalnej i funkcjonalnej do podmiotów samorządowych/publicznych i organizacji pozarządowych, społecznych na zasadzie uzupełniania się działań i kompetencji oraz wspólnego realizowania wybranych projektów i przedsięwzięć
Kryteria ewaluacji celów	Jakość, innowacyjność, dostępność, adekwatność/ użyteczność	
Rezultat/oddziaływanie	Integracja społeczna mieszkańców	
Metody badania rezultatu	Badania ankietowe mieszkańców, analiza danych statystycznych	

OBSZAR GOSPODARCZY

Tabela 8. Cele dla obszaru GOSPODARKA

Kierunek rozwoju: Rozwój lokalnej gospodarki i dostępu do ponadlokalnych rynków pracy, także zdalnej oraz rynków zbytu		
GOSPODARKA		
CELE STRATEGICZNE	DROGA DO CELU	ROZUMIENIE CELU
Rozwój relacji biznesu z samorządem (instytucjami publicznymi)	*Opracowanie i wdrożenie modelu współpracy publiczno-prywatnej	Partnerstwo na rzecz rozwoju gospodarki lokalnej z mieszkańcami – przedsiębiorcami oraz innymi podmiotami gospodarczymi prowadzącymi działalność na terenie gminy, ukierunkowany na tworzenie dobrego klimatu dla prowadzenia działalności gospodarczej, zmniejszanie administracyjnego ryzyka działalności, większego zrozumienia potrzeb przedsiębiorców, promocji lokalnej
Ułatwienie dostępu przedsiębiorców do informacji, wiedzy i zasobów gospodarczych	* Stworzenie bazy danych lokalnych na cele rozwoju i prowadzenia działalności gospodarczej * Stworzenie baz danych i informacji, opracowanie i cyfryzacja procesów wydawania decyzji dla przedsiębiorców i przyspieszania dostępu do aktywów (nieruchomości, infrastruktura) * Modernizacja funkcjonalna, techniczna i technologiczna działań UG na rzecz promocji i rozwoju gospodarki	
Kryteria ewaluacji celów	<p>1. Użyteczność, elastyczność, przyjazność, efektywność i skuteczność relacji i dostępu w ramach systemu współpracy publiczno-prywatnej</p> <p>2. Skuteczność rozwoju gospodarki lokalnej (endogennej) mierzona rezultatami w 5 kryteriach oceny:</p> <ul style="list-style-type: none"> > tworzenia organizacyjnych powiązań między uczestnikami procesu gospodarczego na poziomie lokalnym > wykorzystywania własnych zasobów (surowców) odnawialnych, z jednoczesnym ograniczeniem sprowadzania ich z zewnątrz > ożywienia/zwiększenia wewnętrznych obrotów towarowo- finansowych w ramach społeczności lokalnej > podnoszenia wartości produktów lokalnych przed sprzedażem ich na zewnątrz (przechwytywanie ogniw łańcuchów wartości) > przyciągania i zatrzymywania nowych aktywów (kapitałów, inwestycji, kompetencji, know-how) 	
Rezultat/oddziaływanie	Aktywność gospodarcza mieszkańców	
Metody badania rezultatu	Badania przedsiębiorców, analiza danych statystycznych	

Założenie dodatkowe: konieczność powiązań wzmacniających - „mix” czterech sił: 1. siła zasobów wewnętrznych pozostających w dyspozycji gminy, 2. siła popytu zewnętrznego na to, co jest wytwarzane w gminie, 3. siła sieci partnerskiej współpracy tworzonej przez samorzady (w tym współpraca w zakresie promocji), 4. siła dominacji, dążenia do przewagi nad innymi gminami/OF (np. wybicie się ponad przeciętność w danej aglomeracji)

OBSZAR PRZSTRZENNY

Tabela 9. Cele dla obszaru - GOSPODARKA PRZESTRZENIĄ

Kierunek rozwoju: Gospodarka przestrzeni wspierająca transformację gminy w wielofunkcyjny obszar miejsko-wiejski , wspierający kierunki: rozwój potencjału osiedleńczego i dostępu mieszkańców do lokalnego i ponadlokalnego rynku usług, rozwój lokalnej gospodarki i dostępu do ponadlokalnych rynków pracy, także zdalnej oraz rynków zbytu		
GOSPODARKA PRZESTRZENIĄ		
CELE STRATEGICZNE	DROGA DO CELU	ROZUMIENIE CELU
Rozwój funkcji centrum Gminy, jako miejskiego serca wspólnoty samorządowej	*Opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego gminy i jej powiązanie z modelem funkcjonalno-przestrzennym powiatu/ OF *Opracowanie modelu przestrzenno-sieciowego świadczenia usług komunalnych, zaopatrzenia w energię, systemu komunikacyjnego i telekomunikacyjnego	Uporządkowanie gospodarki przestrzennej z założeniem, że gmina będzie stanowiła wielofunkcyjny obszar miejsko-wiejski (zob. rozdz. 6 i 7)
Klarowne zdefiniowanie i powiązanie terenów o funkcjach miejskich, mieszkaniowych, gospodarczych, rekreacyjnych (gmina i powiązanie z OF)	*Stworzenie platformy/aplikacji ułatwiającej szybkie wyszukiwanie informacji o przestrzeni i ofercie z bazy/ map/ danych/ zintegrowanych baz danych *Realizacja inwestycji zwiększających atrakcyjność, funkcjonalność, dostępność terenów	
Kryteria ewaluacji celów	Jakość, atrakcyjność, dostępność	
Rezultat/oddziaływanie	Przestrzeń publiczna sprzyjająca rozwojowi społeczno-gospodarczego gminy i realizująca nowe funkcje gminy	
Metody badania rezultatu	Analiza danych statystycznych, analiza dokumentów planistycznych	

OBSZAR ŚRODOWISKOWY

Tabela 10. Cele dla obszaru – ŚRODOWISKO

Kierunek rozwoju: Poprawa oddziaływania środowiskowego na zdrowie i jakość życia w gminie		
ŚRODOWISKO		
CELE STRATEGICZNE	DROGA DO CELU	ROZUMIENIE CELU
Poprawa czystości ziemi, wody, powietrza	*Zintegrowanie gminnych programów i planów ochrony środowiska w spójny dokument programowy i model/plan działań i przedsięwzięć kluczowych dla zdrowia i komfortu życia mieszkańców oraz jego powiązanie z planami przestrzennymi *Stworzenie baz danych, informacji i wiedzy o środowisku w gminie *Realizacja inwestycji poprawiającej czystość środowiska we wszystkich wymiarach oddziaływania *Realizacja inwestycji zwiększających atrakcyjność, funkcjonalność, dostępność terenów zielonych (parkowych, skwerów, zielonej rekreacji i sportu)	Powiązanie planów i programów ochrony środowiska, planów gospodarki niskoemisyjnej, planów gospodarki wodą, ściekami odpadami, adaptacji do zmian klimatu w strategiczny dokument sektorowy i realizacja inwestycji kluczowych dla skutecznej realizacji kierunku rozwoju i jakości życia
Budowa, rekultywacja i rewitalizacja społeczna terenów zieleni miejsko-wiejskiej		
Kryteria ewaluacji celów	Jakość, atrakcyjność, dostępność	
Rezultat/oddziaływanie	Wysoka jakość życia mieszkańców	
Metody badania rezultatu	Badania ankietowe mieszkańców, analiza danych statystycznych	

OBSZAR INSTYTUCJONALNY

Tabela 11. Cele dla obszaru – ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY

Kierunek rozwoju: Doskonalenie zarządzania, kompetencji i komunikacji		
ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY		
CELE STRATEGICZNE	DROGA DO CELU	ROZUMIENIE CELU
Doskonalenie procesów zarządczych i operacyjnych/wykonawczych	*Opracowanie map procesów zarządczych (planowania strategicznego) i kluczowych procesów głównych, zasad prowadzenia przedsięwzięć i projektów	Doskonalenie gminnego systemu zarządzania strategią, jakością, kontrolą zarządczą w powiązaniu z wdrażaniem zadaniowo-kompetencyjnych opisów stanowisk pracy, poprawą kompetencji stanowiskowych, doskonaleniem systemów i organizacyjnych struktur działania. Promocja gminy jako miejsca przyjaznego, czystego i bezpiecznego, wielofunkcyjnego i dobrze skomunikowanego
Doskonalenie procesów komunikacji, promocji i współpracy partnerskiej	*Dalsza cyfryzacja UG i jednostek organizacyjnych (e-urząd; e-administracja) *Rozwój zintegrowanych baz danych, informacji i wiedzy (e-administracja, planowanie przestrzenne, promocja, współpraca ze społecznością i przedsiębiorcami, podmiotami administracji publicznej) *Promocja i budowanie marki gminy *Doskonalenie miękkich i twardych kompetencji pracowników i osób/podmiotów współpracujących *Reorganizacja struktury UG oraz jednostek organizacyjnych *Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej	
Kryteria ewaluacji celów	Jakość, efektywność, skuteczność, użyteczność	
Rezultat/odziaływanie	Sprawna i otwarta na potrzeby mieszkańców administracja	
Metody badania rezultatu	Badania ankietowe mieszkańców, analiza danych	

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

6.1. Założenia i cele polityki przestrzennej

Polityka przestrzenna jest niezbędną częścią gminnej polityki rozwoju, bazującej na nowej koncepcji i tożsamości gminy jako ośrodka miejsko-wiejskiego. Gospodarka przestrzenną jest więc wyrazem świadomego procesu transformacji gminy we wspólnotę samorządową, w której istotnym czynnikiem wyróżniającym jest silne centrum typu miejskiego oraz nowoczesnie zagospodarowane ośrodki wiejskie, ale także istnienie właściwie zagospodarowanych terenów zielonych oraz o funkcjach gospodarczych, dobrze wzajemnie skomunikowanych.

Tak więc polityka przestrzenna będzie skorelowana ze strategią gminy i każdy przejaw braku współzależności celów strategicznych i celów zagospodarowania przestrzennego będzie łatwo dostrzegalny i niwelowany.

Te cele będą realizowane na obszarach funkcjonalnych, czyli konkretnych przestrzeniach gminy, wobec których prowadzone będą działania wynikające ze strategii, z fundamentalnym założeniem pierwszeństwa wykorzystania endogenicznego potencjału oraz umożliwiania realizacji działań zgodnych z lokalnymi uwarunkowaniami i wyborami strategicznymi.

W celu poprawy atrakcyjności gminy, jej pozytywnego wyróżniania się zostaną poddane analizie wszystkie wymiary dotychczasowej polityki przestrzennej gminy, od dotychczasowych założeń i koncepcji przestrzennych do ustalenia i zatwierdzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

6.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

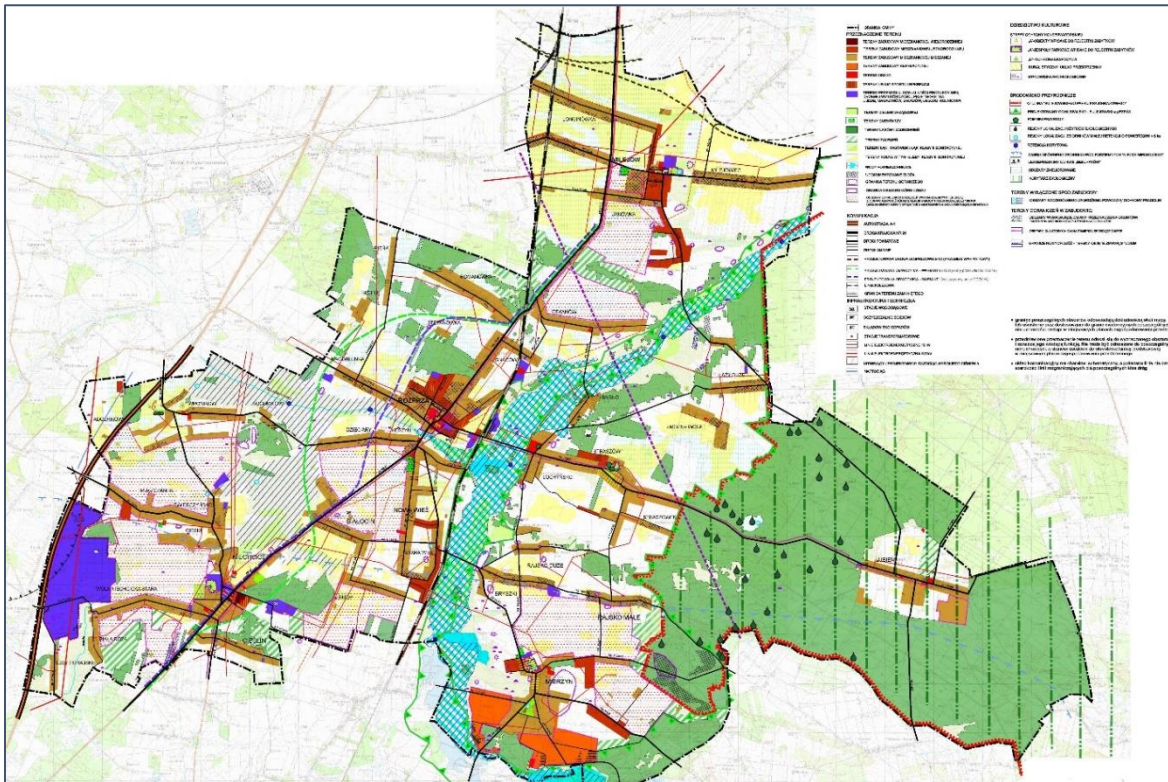
Obszary najbardziej zurbanizowane na terenie gminy Rozprza, takie jak Rozprza, Niechcice, Mierzyn, Milejów, Straszów będą charakteryzować się zwartą zabudową, będą skupiać głównie zabudowę mieszkaniową i usługową, z elementami zieleni „miejskiej” (skwery, miniparki, oczka wodne) jako wiodące centra lokalne na terenie Gminy.

Planowanie przestrzenne w poszczególnych sołectwach powinno zakładać przeciwdziałanie przypadkowemu i rozproszonemu budownictwu mieszkaniowemu typu siedliskowego.

Zabudowa przemysłowa będzie skoncentrowana na terenach, już przeznaczonych na ten cel (w tym teren strefy ekonomicznej), z zastrzeżeniem minimalizacji lub braku oddziaływań szkodliwych dla środowiska i komfortu życia mieszkańców (szczególnie chodzi o przedsiębiorstwa zlokalizowane w pobliżu zabudowy mieszkaniowej).

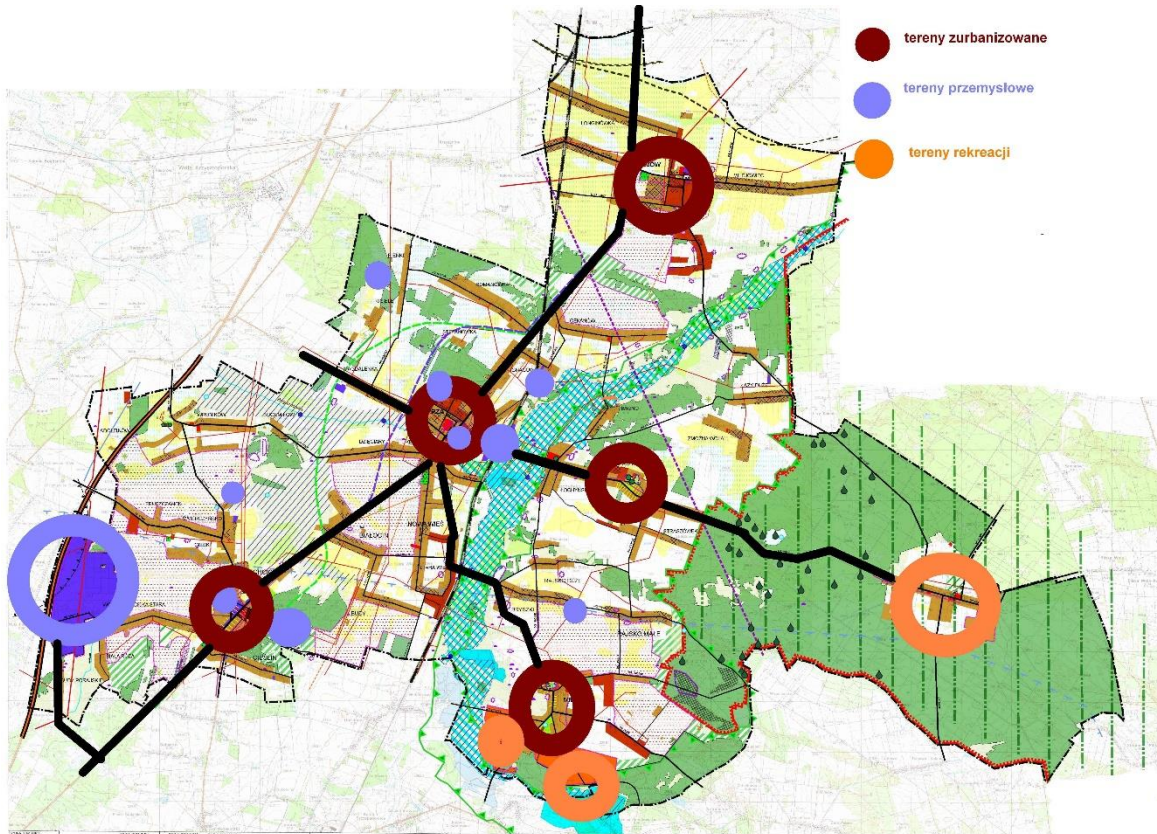
Zagospodarowanie przestrzenne zwartych terenów zieleni – o szczególnym znaczeniu dla wizji rozwoju gminy - będzie realizowane z założeniem minimalizacji antropopresji oraz rozwoju funkcji rekreacyjno-sportowych i uwzględniania rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu.

Mapa 1. Zagospodarowanie przestrzenne gminy Rozprza.

Źródło: dokumentacja przestrzenna gminy

Mapa 2. Zagospodarowanie przestrzenne gminy Rozprza - mapa wektorowa

Źródło: dokumentacja przestrzenna gminy

7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie będzie prowadzone na podstawowym założeniu, że gmina będzie stanowiła wielofunkcyjny obszar miejsko-wiejski, co będzie wymagało następujących działań:

- › zdefiniowanie przestrzeni o wyraźnie określonych funkcjach i granicach, zgodnie z kierunkami rozwoju strategicznego; poprzez opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- › poprawa atrakcyjności i jakości przestrzeni publicznych, m.in. w zakresie kompozycji i czytelności struktury przestrzennej, w tym urbanistycznej, związanej z pełnieniem funkcji mieszkaniowej oraz usługowo-handlowej i rekreacyjnej, z jednoczesnym zapewnieniem braku odczuwania zagrożenia płynącego z innych (sąsiednich) przestrzeni, poprzez opracowywanie koncepcji zagospodarowania przestrzeni publicznych;
- › właściwe planowanie przestrzeni wielofunkcyjnych z zapewnieniem ochrony i ekspozycji krajobrazu kulturowego;
- › uwzględnienie znaczenia społecznego przestrzeni, jako miejsc kontaktów społecznych dzięki obecnym w nich funkcjom handlowym, usługowym, spędzania wolnego czasu czy komunikacyjnym, w szczególności w tych miejscowościach gdzie ukształtowało się centrum związane np. z kościołem, zabytkiem lub ośrodkiem sportu;
- › wykreowanie centrum gminy (przestrzenno-społecznego serca wspólnoty) i miejsca koncentracji wybranych usług i funkcji⁴;
- › kompozycja urbanistyczna m. Rozprzy oddająca zmiany mentalnościowe, emocjonalne i aspiracje społeczności gminy (jako czytelny wyraz nowej strategii rozwoju gminy w aspekcie kreatywnego i świadomego kształtowania przestrzeni⁵). Opracowanie koncepcji lub studium urbanistycznego, które określiłoby pożądane funkcje Rynku Piastowskiego w kontekście aktualnych uwarunkowań;
- › uwzględnienie głównych dróg jako miejsc lokowania biznesu;
- › rozwój infrastruktury publicznej, komunikacji przestrzennej i sieciowej ukierunkowanej na zapewnienie spójności funkcjonalnej, jakości i dostępności do przestrzeni i usług.

Prowadzenie tych działań będzie się odbywało przy założeniu współpracy z interesariuszami, w tym z instytucjami publicznymi, przedsiębiorcami oraz właścicielami nieruchomości.

---

⁴ Funkcje sakralne, oświatowe, kulturalne, handlowe, gastronomiczne, odpoczynkowe, integracyjne oraz inne związane z „miejskim trybem życia” mieszkańców *gminy miejsko-wiejskiej* i ew. powiązanie z innymi punktami węzłowymi i ogniskami aktywności społecznej i gospodarczej w gminie (centrum sołectw) i OF.

⁵ Ta kwestia ma szczególne znaczenie w odniesieniu do nowych mieszkańców i osób goszczących czasowo – pozwala im na łatwe rozeznanie się w przestrzeni, przemieszczanie się i kojarzenie miejsc, znacząco przyspiesza zakorzenianie się, identyfikowanie z nowym miejscem życia i przyspiesza nawiązywanie relacji społecznych i gospodarczych.

8. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa

- Gmina nie znalazła się w żadnym z OSI Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego (SRWŁ), jednak przewiduje ona konkretne działania dla terenów, które mogą oddziaływać na rozwój gminy. Są to: [1] wspieranie działań na rzecz poprawy czystości wód Zalewu Sulejowskiego oraz terenów leśnych; wsparcie w budowie sieci wodociągowo-kanalizacyjnych; [2] wsparcie w planowaniu ładu przestrzennego przeciwdziałające niekontrolowanemu procesowi urbanizacyjnemu; [3] rozwijanie infrastruktury turystycznej na obszarach dolin rzecznych Pilicy, Warty i Bzury.

W strategii łódzkiego obszaru metropolitalnego znalazł się także zapis o wsparciu, organizacji i funkcjonowaniu transportu zbiorowego z Piotrkowem Trybunalskim (m.in. budowa nowej linii kolejowej Piotrków-Łódź).

- Inne ważne zapisy SRWŁ, z punktu widzenia założeń strategii rozwoju gminy, dotyczą:

- › powstrzymywania procesu chaotycznej suburbanizacji, także na terenach rolniczych, i dopełniania rozproszonej struktury osadniczej,
- › spełniania przez miasta i obszary wiejskie standardów czystości powietrza, rozwoju OZE,
- › wzmacnianie funkcji turystycznych poprzez rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego
- › rozwoju przemysłu czasu wolnego.

- W szerszym kontekście strategicznym województwo łódzkie jest istotnym w skali europejskiej węzłem logistycznym. Podjęcie decyzji o budowie centralnego portu lotniczego w Baranowie znacząco podniesie rangę województwa jako węzła logistyczno-transportowego.

- Gmina Rozprza znajduje się w obszarze transformacji górnictwo-energetycznej, dla którego to istnieje obowiązek sporządzenia Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Łódzkiego. TPST wskaże narzędzia i instrumenty z zakresem wsparcia dopasowanym do specyfiki tego terytorium, odpowiadającym na jego wyzwania i problemy rozwojowe.

- Uwagi strategicznej będą też wymagały plany i działania dotyczące stopniowego wygaszania energetyki konwencjonalnej, co będzie miało fundamentalny wpływ na ważny rynek pracy dla mieszkańców gminy, jakim jest m.in. Bełchatów. Transformacja energetyczna zakłada wstępnie wariant budowy elektrowni jądrowej w Bełchatowie.

Bez względu na ostateczne decyzje dotyczące różnych sfer rozwoju regionu i subregionu gmina powinna, w przyszłych aktualizacjach strategii, wprowadzać planowanie wariantowe i przygotowywać alternatywne scenariusze swoich działań rozwojowych.

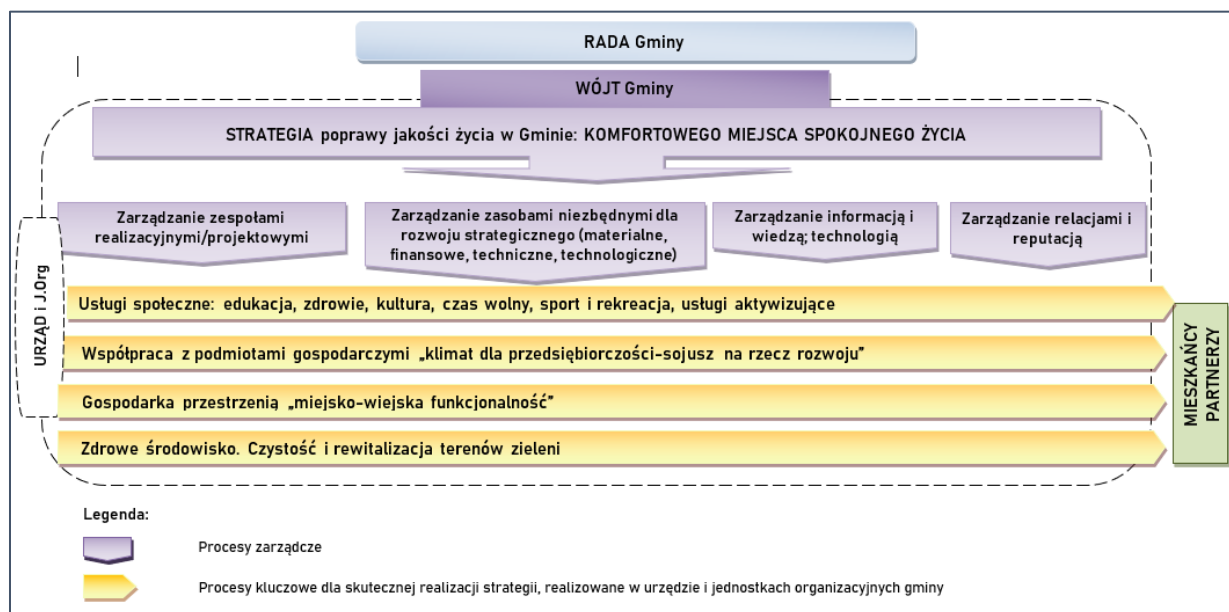
Wszystkie warianty, zamierzenia i plany o znaczeniu ponadlokalnym powinny być stale monitorowane w celu wyprzedzającej adaptacji gminy do nowych uwarunkowań i możliwości rozwojowych, elastycznego korzystania z renty położenia w dynamicznie rozwijającym się regionie Polski o wzrastającym znaczeniu międzynarodowym.

9. System realizacji strategii, z uwzględnieniem potencjalnych partnerstw strategicznych. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Realizacja strategii będzie oparta o podejście procesowe. Kluczowy proces zarządczy planowania i wykonywania strategii będzie skorelowany z procesami operacyjnymi, prowadzonymi przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne, także z założeniem współpracy partnerskiej i projektowej z podmiotami zewnętrznymi, publicznymi, społecznymi i prywatnymi.

Właścicielem procesu zarządczego strategii będzie Wójt Gminy. Każdy z procesów kluczowych będzie miał swojego właściciela, który jednocześnie będzie członkiem Zespołu ds. Strategii.

Rysunek 3. Schemat Procesowego Zarządzania Strategią w Urzędzie Gminy w Rozprzy

Źródło: opracowanie własne

Procedura zarządzania dokumentem strategii. Zespół ds. Strategii

Za realizację procesu wdrażania Strategii odpowiedzialny będzie Koordynator i trzyosobowy Zespół ds. Strategii. Koordynatorem Zespołu będzie Wójt gminy, natomiast jego członkami pracownicy Urzędu odpowiedzialni za funkcjonowanie usług społecznych, rozwój przedsiębiorczości i inwestycji, rozwój przestrzenny. Koordynator i zespół zostaną powołani Zarządzeniem Wójta Gminy do końca 2021 r.

Koordynator i Zespół będą współpracowali z doraźnie powoływanymi grupami problemowymi, lub poszczególnymi pracownikami, np. odpowiedzialnymi za promocję i ochronę środowiska). W skład grup będą mogli wchodzić eksperci zewnętrzeni.

Zespół będzie spotykał się raz w roku. Pierwsze ze spotkań organizowane będzie w terminie do końca marca, natomiast drugie do końca września każdego roku. Celem spotkań będzie analiza stanu wdrażania strategii oraz wypracowanie zaleceń dotyczących prowadzenia działań i aktualizacji strategii i procesów kluczowych. Odpowiedzialność za zwoływanie posiedzeń Zespołu powierza się Koordynatorowi.

Koordinator i Zespół będą odpowiedzialni za następujące zadania:

- bieżącą ocenę stanu realizacji działań zaplanowanych na dany rok (w odniesieniu do przyjętych w Strategii wskaźników produktu i rezultatu),
- analizę sprawozdań z przebiegu realizacji Strategii sporządzanych przez osoby i jednostki odpowiedzialne za poszczególne zadania,
- wypracowanie propozycji modyfikacji związanych np. ze zmieniającymi się warunkami, pojawianiem się nowych szans i zagrożeń wpływających na rozwój gminy lub efektywność, skuteczność i oddziaływanie,
- sporządzanie rocznego raportu monitorującego wdrażanie dokumentu strategicznego,
- komunikację społeczną i promocję strategii.

W celu prawidłowego wykonywania ww. zadań Koordynator i Zespół będzie uprawniony do:

- Prowadzenia ustaleń z kierownictwem, w tym również informowanie władz gminy o zaistniałych problemach w realizacji strategii,
- Nadzorowania procesu i harmonogramu aktualizacji dokumentu strategii, w tym współdziałania przy tworzeniu wstępnej i ostatecznej wersji aktualizacji strategii,
- Współpracy z grupami zadaniowymi, ekspertami zewnętrznymi/konsultantami tematycznymi,
- Nadzorowania pozyskiwania danych liczbowych lub ekspertyz wykonywanych na wewnętrzne zamówienie,
- Nadzorowania pozyskiwania informacji i danych dostępnych u innych podmiotów samorządowych lub możliwych do pozyskania od podmiotów zewnętrznych,
- Koordynacji procesu uzgadniania nowych opcji strategicznych z interesariuszami /ekspertami/ grupami tematycznymi,
- Podejmowania działań związanych z koordynowaniem i utrzymywaniem spójności wewnętrznej wszystkich dokumentów strategicznych i planistycznych,
- Gromadzenia informacji nt. realizowanych w subregionie kluczowych działań i inwestycji które mogą oddziaływać na strategię,
- Koordynowania (i ewentualnie przeprowadzenia) spotkań i konsultacji społecznych,
- Definiowania celów i priorytetów działań zmniejszających ryzyko strategiczne i operacyjne.

Współpraca partnerska

W kontekście współpracy partnerskiej diagnoza występowania potencjalnego ponadgminnego obszaru funkcjonalnego wykazała, że:

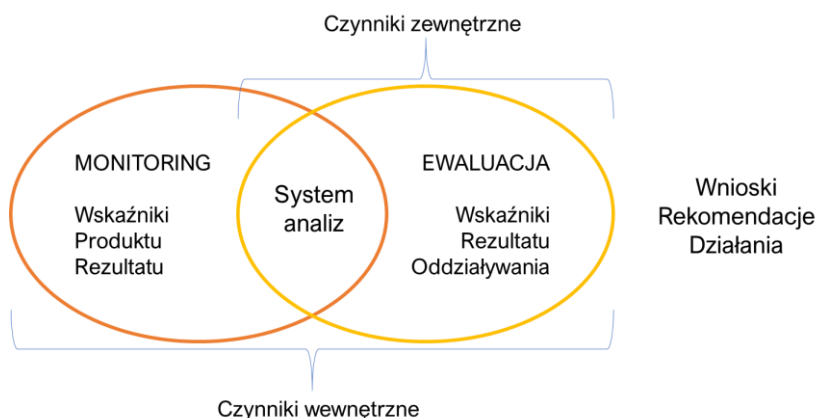
- › gmina nie tworzy odrębnego obszaru funkcjonalnego i korzysta z procesów rozwojowych innych ośrodków,
- › najsilniejsze powiązania funkcjonalne gminy (społeczne i gospodarcze) są z Piotrkowem Trybunalskim (miasto powiatowe) oraz Bełchatowem i Kleszczowem.
- › w gminie dostępne są usługi publiczne i prywatne zaspokajające podstawowe potrzeby mieszkańców (socjalno-bytowe, wychowawczo-opiekuńcze, edukacyjne na szczeblu podstawowym, w ograniczonym zakresie – podstawowej opieki zdrowotnej),

- › z usług specjalistycznych (pomoc rodzinie, kulturalnych i innych związanych ze spędzaniem czasu wolnego, specjalistycznej opieki zdrowotnej) mieszkańcy gminy korzystają w ośrodkach ponadlokalnych → istnieje możliwość rozwoju współpracy sieciowej z poza gminnymi podmiotami publicznymi i społecznymi,
- › mieszkańcy gminy znajdują zatrudnienie głównie poza terenem gminy (Kleszczów, Bełchatów, Piotrków Trybunalski) → należy analizować scenariuszowo zmiany transformacyjne tych rynków pracy.

System monitoringu i oceny Strategii

W systemie analiz realizacji strategii będą obecne dwa uzupełniające się podsystemy: monitoringu i ewaluacji⁶. Monitoring będzie odpowiadał na pytanie: *czy nasze zadania realizujemy prawidłowo, efektywnie i skutecznie?* Ewaluacja natomiast będzie odpowiadała na pytania: *czy zadania przez nas realizowane mają sens, tzn. czy są adekwatne do zidentyfikowanych oraz zmieniających się potrzeb lokalnych oraz zmian w otoczeniu, czy są trwałe w kontekście stabilnego rozwoju instytucjonalnego i lokalnego, oraz co i jak można zrobić lepiej?*

Rysunek 4. System monitoringu i ewaluacji

Źródło: opracowanie własne

System monitorowania i ewaluacji strategii będzie prowadzony w ramach działania systemu kontroli zarządczej I i II stopnia, której celem jest m.in. zapewnienie skuteczności i efektywności oraz analiza zagrożeń i ryzyka w działaniach gminy i jej jednostek organizacyjnych.

System monitoringu i ewaluacji strategii będzie elastycznie dostosowany do specyficznych potrzeb i wielkości gminy oraz tak skonstruowany, aby koszty wdrożenia i stosowania mechanizmów monitoringu i oceny/aktualizacji nie były wyższe niż uzyskane dzięki nim korzyści.

System monitoringu i ewaluacji będzie elementem procesu zarządzania strategicznego i będzie dostarczał informacji dotyczących:

- głównych problemów i postępów w realizacji celów strategicznych i operacyjnych oraz
- niezbędnego zakresu i przedmiotu aktualizacji zapisów strategii.

⁶ System monitoringu i ewaluacji strategii jest szczegółowo opisany w załączniku nr 10. System i standardy monitoringu i ewaluacji

Wskaźniki monitoringu będą elastycznie dobierane do specyfiki funkcjonalnej, technicznej i technologicznej przedsięwzięć/projektów⁷ oraz będą powiązane z systemem i wskaźnikami ewaluacji strategii.

Syntetyczna analiza wskaźnikowa będzie odnosiła się do ilościowych, jakościowych oraz strukturalnych efektów przedsięwzięć (badanych na poziomie działań, produktów/usług, rezultatów i oddziaływania), które gmina realizować będzie w ramach poszczególnych celów operacyjnych.

Wskaźniki realizacji przedsięwzięć i ewaluacji strategii będą pozyskiwane głównie z następujących źródeł:

- sprawozdawczości jednostek organizacyjnych gminy i przedsiębiorstw komunalnych
- sprawozdawczości parterów społecznych i publicznych, realizujących swojej zadania w oparciu o plany współpracy i umowy partnerskie
- sprawozdawczości z realizowanych projektów, w tym sprawozdawczości i rozliczeń projektów dofinansowywanych ze środków zewnętrznych,
- budżetu Gminy i sprawozdawczości budżetowej,
- ewidencji i baz danych będących w dyspozycji Gminy lub innych uprawnionych podmiotów
- statystyki publicznej.

Monitorowanie strategii będzie polegało na okresowej ocenie stopnia realizacji działań/przedsięwzięć w poszczególnych obszarach strategicznych. Pozwoli to na bieżącą ocenę poziomu zaawansowania poszczególnych działań, i weryfikowanie w jakim stopniu udało się osiągnąć poszczególne cele operacyjne i strategiczne.

Ewaluacja strategii będzie miała znaczący wpływ na ocenę i aktualizację procesów zarządczych i wykonawczych w gminie oraz na spójność i aktualizację gminnych dokumentów programowo-planistycznych. Ocena realizacji strategii pozwoli też na wprowadzanie innowacyjnych zmian w samym systemie planowania strategicznego oraz będzie miało wpływ na aktualizację celów.

Monitoring i ocena będą prowadzone w oparciu o systematycznie rozwijane wewnętrzne bazy informacji i danych, a także bazy zewnętrzne bazy danych i opracowań.

Procedura aktualizacji dokumentu strategii

Aby zapewnić wystarczające dostosowanie do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, strategia będzie poddawana aktualizacji raz na dwa lata. Projektu aktualizacji dokumentu strategii będzie dokonywał Zespół ds. Strategii we współpracy z grupami zadaniowymi, w skład których będą wchodziły osoby właściwe w sprawach społecznych, gospodarczych, przestrzennych, ochrony środowiska, organizacyjnych, promocji oraz eksperci zewnętrzni.

Każdorazowo ostateczne opracowanie projektu aktualizacji będzie poprzedzone badaniami społecznymi.

Projekt aktualizacji strategii będzie przedstawiany przez Wójta Gminy radnym gminy do analizy i akceptacji, po czym będzie kierowany do zatwierdzenia na sesji Rady Gminy.

---

⁷ Podstawowa lista wskaźników produktów i rezultatów jest podana w załączniku nr 10 do strategii.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Gminne akty prawa miejscowego oraz przepisy wewnętrzne regulujące zasady działania gminnych jednostek organizacyjnych powinny być wprowadzane w życie po uprzedniej analizie i ocenie *ex-ante* wpływu regulacji na skuteczność i efektywność realizowanych założeń i celów strategicznych. Zaleca się, aby taka ewaluacja została prowadzona z udziałem opiniującym Zespołu ds. Strategii.

10. Ramy finansowe i źródła finansowania

Projekty wdrożeniowe Strategii finansowane będą w szczególności z następujących źródeł:

- budżet gminy (środki własne),
- budżet państwa,
- budżet województwa łódzkiego
- budżet powiatu i innych gmin (m.in. projekty realizowane na podstawie umów cywilno-prawnych, w tym również wynikających z zawiązania strategicznych partnerstw publiczno-publicznych oraz form instytucjonalnych (stowarzyszeń)
- fundusze celowe,
- programy realizowane przy współfinansowaniu z funduszy Unii Europejskiej oraz innych państw lub organizacji i instytucji,
- wkład prywatny, w tym wnoszony w formie partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) oraz partnerstwa publiczno-społecznego
- pożyczki i kredyty.

Podstawowym źródłem finansowania planów strategicznych będą środki budżetu Gminy, oraz pozyskane fundusze zewnętrzne, które pozwolą na zrealizowanie większej ilości zadań, zgodnie z określonymi przez władze gminy priorytetami. W przypadku starania się o środki dotacyjne konieczne jest zabezpieczenie środków własnych przeznaczonych na sporządzanie dokumentacji dla projektów oraz sfinansowanie wkładu własnego dla projektów współfinansowanych z tych środków.

Dla skutecznego wdrożenia strategii powinny być opracowane zarządcze Wieloletnie Plany Strategiczne (planistyczno-inwestycyjne) oparte na priorytetach/założeniach rozwoju, kryteriach wyboru projektów i rankingu oraz realistycznym montażu finansowym, zakładającym każdorazowo zaangażowanie środków z budżetu gminy w finansowanie inwestycji. W praktyce oznacza to zarówno poprawę skuteczności pozyskiwania dochodów, jak i ściślejszą kontrolę oraz racjonalizację wydatków bieżących i zwiększenie ich efektywności.

11. Zgodność i spójność Strategii z innymi dokumentami programowymi

Strategia Rozwoju Gminy Rozprza jest zgodna ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego i innymi wojewódzkimi oraz powiatowymi oraz gminnymi dokumentami programowymi.

Tabela 12. Zgodność celów Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego i wyzwań strategicznych gminy

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa łódzkiego		Strategia Rozwoju Gminy Rozprza	
Cel strategiczny I	Nowoczesna i Konkurencyjna Gospodarka	Wyzwania strategiczne	<ul style="list-style-type: none"> Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców i wzrost poczucia stabilności/bezpieczeństwa prowadzenia działań gospodarczych poprzez realizację wielowymiarowej i długoterminowej polityki współpracy z przedsiębiorcami (przyjazny klimat/sojusz na rzecz przedsiębiorczości)
Cel strategiczny II	Obywatelskie Społeczeństwo Równych Szans	Wyzwania strategiczne	<ul style="list-style-type: none"> Dalsza integracja mieszkańców (także nowo osiedlających się), wzmacnianie relacji sąsiedzkich oraz procesu tworzenia środowisk miejsko-wiejskich aktywnie uczestniczących w życiu publicznym oraz wspierających lokalną tożsamość i odpowiadających na stopniowe zmiany w stylu życia mieszkańców gminy Rozszerzenie zakresu współpracy gminy z organizacjami społecznym
Cel strategiczny III	Atrakcyjna i dostępna przestrzeń	Wyzwania strategiczne	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie modelu funkcjonalno- przestrzennego gminy uwzględniającego planowane funkcje gminy i powiązania funkcjonalne z ośrodkami ponadlokalnymi ze zwiększeniem pokrycia terenu gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego Rozbudowa i modernizacja infrastruktury usług komunalnych (w szczególności sieci kanalizacyjnej i „szczelnych” systemów odpadowych) i poprawa dostępności do usług komunalnych Utrzymanie wysokiej jakości środowiska naturalnego

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13. Zgodność celów Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego i celów strategicznych gminy

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa łódzkiego		Strategia Rozwoju Gminy Rozprza	
Cel strategiczny I	Nowoczesna i Konkurencyjna Gospodarka	Cele Strategiczne	<ul style="list-style-type: none"> * Rozwój relacji biznesu z samorządem (instytucjami publicznymi) * Ułatwienie dostępu przedsiębiorców do informacji, wiedzy i zasobów gospodarczych
Cel strategiczny II	Obywatelskie Społeczeństwo Równych Szans	Cele Strategiczne	Rozwój oraz integracja oferty pomocy, usług społecznych i aktywizujących kapitał społeczny
Cel strategiczny III	Atrakcyjna i dostępna przestrzeń	Cele Strategiczne	<ul style="list-style-type: none"> * Rozwój oraz integracja oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej (spędzania czasu wolnego) * Rozwój funkcji centrum Gminy, jako miejskiego serca wspólnoty samorządowej * Klarowne zdefiniowanie i powiązanie terenów o funkcjach miejskich, mieszkaniowych, gospodarczych, rekreacyjnych (gmina i powiązanie z OF) * Budowa, rekultywacja i rewitalizacja społeczna terenów zieleni miejsko-wiejskiej

Źródło: opracowanie własne

Lista załączników:

Załącznik 1: Diagnoza Gminy Rozprza

Załącznik 2: WYNIKI badania ankietowego mieszkańców Gminy Rozprza

Załącznik nr 3. Standard opisu działań - modelu działania dla sektorów

Załącznik 4. System i standardy monitoringu i ewaluacji

Załącznik nr 5. Lista celów i przedsięwzięć wspierających realizację strategii

Załącznik 6. Przebieg konsultacji strategii z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy, oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Załącznik nr 7. Mapy graficzne modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, obszarów strategicznej interwencji określonych w strategii rozwoju województwa.

Załącznik nr 8: Projekt rozporządzenia w sprawie Zespołu ds. Strategii Gminy Rozprza

Załącznik nr 9. Opinia zarządu województwa dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.

Załącznik 10. Decyzja RDOŚ o odstąpieniu od przeprowadzenia oceny oddziaływania strategii rozwoju Gminy na środowisko. Inne decyzje: WSSE

Załącznik nr 11. Wyniki uprzedniej ewaluacji (ewaluacji ex-ante, przeprowadzonej przed przyjęciem strategii rozwoju Gminy): trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju.

Załącznik 1: Diagnoza Gminy Rozprza

Diagnoza jest w odrębnym pliku.

Załącznik 2: WYNIKI badania ankietowego mieszkańców Gminy Rozprza

WYNIKI badania ankietowego są w odrębnym pliku

Załącznik nr 3 do Strategii rozwoju Gminy Rozprza – STANDARD MODELU DZIAŁANIA

MODEL DZIAŁANIA

Ukierunkowanie, korelację i możliwość porównania planów działań poszczególnych ww. sektorów zapewni wspólny standard opisu – MODEL DZIAŁANIA⁸.

Struktura modelu i opisu działań będzie krótkim, syntetycznym opisem procesów i działań najistotniejszych i będzie zawierała następujące elementy:

1. Propozycja wartości - oferta
2. Kluczowe działania
3. Kluczowi partnerzy
4. Segmenty klientów
5. Relacje z klientami
6. Kanały/sposoby dostarczania oferty/usług
7. Kluczowe zasoby
8. Strumienie przychodów
9. Struktura kosztów

---

⁸ Z uwagi na założenie urynkowienia oferty usług publicznych – rozumianego jako dopasowanie oferty do rzeczywistych potrzeb i aspiracji obecnych i nowych mieszkańców gminy - posłużono się wzorcem stosowanym jako model biznesowy Osterwaldera (od nazwiska twórcy tego modelu).

Załącznik nr 4 do Strategii rozwoju Gminy Rozprza – SYSTEM i STANDARD monitoringu i ewaluacji

Proces monitorowania i oceny Strategii będzie określony procedurą i przyjęty zarządzeniem Wójta gminy do stosowania przez wszystkie jednostki gminne uczestniczące we wdrażaniu strategii. Będzie on bazował lub uzupełni przyjęte standardy kontroli zarządczej.

Analiza wskaźnikowa realizacji celów będzie prowadzona z wykorzystaniem metodologii matrycy logicznej, po opracowaniu kart projektów realizacyjnych zadań strategicznych, wybranych do realizacji.

Tabela 14. Matryca logiczna – narzędzie monitoringu i kontroli zarządczej (wzór)

Podmiot realizujący:		BUDŻET:	Data rozpoczęcia projektu:	Data zakończenia projektu:	Nazwa i numer Programu:
	OPIS	Wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/Ryzyka	
	Cel ogólny	Wskaźniki oddziaływania (miara użyteczności, trwałości)			
	Cel bezpośredni	Wskaźniki rezultatu (miara skuteczności)			
	Produkt/usługa	Wskaźniki produktu (miara efektywności)			
	Zadania				
			Założenia/ Warunki wstępne Problemy, potrzeby, wyzwania		

Źródło: opracowanie własne

Monitoring i ocena będą prowadzone w oparciu o systematycznie rozwijane wewnętrzne bazy informacji i danych, a także zewnętrzne bazy, w tym banki i bazy danych statystycznych.

Procedura monitorowania

Za monitorowanie procesu wdrażania Strategii odpowiedzialny będzie Zespół ds. Strategii na czele z Koordynatorem oraz właściciele procesów, kluczowych dla skutecznej realizacji strategii.

Zespół będzie współpracował z doraźnie powoływanymi grupami problemowymi, o ile potrzeba utworzenia takich grup będzie uzasadniona koniecznością dokonywania pogłębionej analizy wybranego zagadnienia strategicznego. W skład grup będą mogli wchodzić eksperci zewnętrzni.

Zespół będzie spotykał się co najmniej dwa razy w roku. Pierwsze ze spotkań organizowane będzie w terminie do końca marca, natomiast drugie do końca września każdego roku. Celem spotkań będzie analiza stanu wdrażania strategii oraz wypracowanie zaleceń dotyczących prowadzenia działań i aktualizacji strategii. Odpowiedzialność za zwoływanie posiedzeń Zespołu doradczego powierza się Koordynatorowi.

Jednostki zaangażowane we wdrażanie strategii (interesariusze), będą zobowiązane do sporządzania rocznych sprawozdań dotyczących poziomu zaawansowania działań oraz do przekazania ich Koordynatorowi do 15 marca każdego roku. Sprawozdanie powinno być opracowane z wykorzystaniem formularza sprawozdawczego.

W oparciu o informacje zawarte w sprawozdaniach, Koordynator i Zespół będzie przygotowywał roczne raporty monitoringowe i do 30 kwietnia przekazywał je Wójtowi i Radzie Gminy.

Poniżej prezentowane są podstawowe założenia monitoringu.

Tabela 15. Podstawowe założenia monitoringu

CEL	POZIOM BADANIA	CZĘSTOTLIWOŚĆ BADANIA	FORMA BADANIA	FORMA PREZENTACJI WYNIKÓW
Bieżące usprawnienie zarządzania operacyjnego i identyfikacja zagrożeń	Wskaźnik produktu Wskaźniki rezultatu	Na bieżąco, w sposób ciągły	Bazy danych Badania dokumentów Wywiady	Zestawienie kwartalne Raport roczny

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring będzie prowadzony w sposób ciągły na podstawie raportów z punktów kontrolnych, składanych przez kierowników działań Koordynatorowi Zespołu ds. Strategii.

Wzór zestawienia kwartalnego z monitoringu prezentuje poniższa tabela.

Tabela 16. Wzór zestawienia z monitoringu

Nazwa wskaźnika	Realizacja wskaźnika		Trendy	Przyczyna nieosiągnięcia wskaźnika	Działania zaradcze/naprawcze
	I kwartał	II kwartał	I-II kwartał		
Wskaźnik A	zrealizowany □	□	□ stabilizacja	nie dotyczy	nie dotyczy
Wskaźnik B	niezrealizowany, ale akceptowany □	□	□ malejący	Przyczyna B	Działanie B
Wskaźnik C	niezrealizowany □	□	□ rosnący	Przyczyna C	Działanie C
Wskaźnik D	brak danych	□	brak danych	nie dotyczy	nie dotyczy

Źródło: Opracowanie własne

Procedura będzie realizowana w oparciu o bazę danych do monitoringu i ewaluacji, w ramach systemu informatycznego kontroli zarządczej.

Zestawienia z monitoringu w danym roku kalendarzowym będą elementem corocznego raportu o stanie gminy.

Procedura ewaluacji

Pierwsza ewaluacja strategii rozwoju (I raport ewaluacyjny) przeprowadzana zostanie w końcu 2023 r. i będzie ona elementem prac nad pierwszą pogłębioną aktualizacją Strategii.

System ewaluacji będzie prowadzony zgodnie z zasadami kontroli zarządczej i będzie obejmował następujące elementy analizy:

- trafność – czy wyznaczone cele odpowiadają potrzebom,
- efektywność – jaki jest stosunek uzyskanych efektów do poniesionych nakładów,
- skuteczność – czy zrealizowano zaplanowane działania, osiągnięto cele,
- użyteczność – czy osiągnięte efekty (produkty, usługi i rezultaty) są zgodne z potrzebami lokalnej społeczności

- trwałość – czy efekty osiągnięte w wyniku realizacji strategii są trwałe w długookresowej perspektywie czasowej,

oraz dodatkowo inne wskaźniki określone w tabelach celów.

Poniżej jest przedstawiona lista wybranych wskaźników monitoringu strategii. Będą one stosowane z uwzględnieniem ich adekwatnego doboru, w zależności od potrzeb analitycznych oraz etapów realizowania przedsięwzięć/ strategii oraz wymogów kontroli zarządczej. Wskaźniki będą wyrażane głównie w wartościach liczbowych i procentowych.

Rozwój gospodarczy:

- liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na terenie gminy
- liczba nowych podmiotów gospodarczych w rozbiciu na rodzaje prowadzonej działalności gospodarczej
- średnia wielkość dochodów z PIT oraz CIT
- wartość podatku dochodowego płaconego przez 1 przedsiębiorcę
- liczba gospodarstw specjalizujących się w określonej produkcji
- liczba rolników zrzeszonych w grupach producenckich
- liczba budynków wykorzystywanych na cele gospodarcze korzystających z OZE według rodzajów
- ilość energii wytwarzanych z paliw przyjaznych środowisku i energii odnawialnej
- liczba turystów indywidualnych i grup zorganizowanych korzystających z bazy noclegowej w gminie.

Rozwój społeczny:

- poprawa (i jej trwałość) wyników egzaminów w poszczególnych szkołach
- odsetek zajęć prowadzonych z pełnym wykorzystaniem technologii komunikacyjno-informacyjnych
- liczba dzieci i młodzieży – olimpijczyków przedmiotowych
- liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym/ stopień zaspokojenia potrzeb na miejsca w przedszkolach
- liczba programów edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska, przedsiębiorczości, programowania,
- liczba młodzieży uczestnicząca w wydarzeniach sportowych o zasięgu powiatowym, regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym
- liczba kursów i szkoleń dla dorosłych według kategorii szkoleń
- nakłady na poprawę bazy edukacyjnej
- liczba organizacji pozarządowych aktywnie działających na obszarze gminy
- liczba zawartych przez gminę umów i wysokość środków budżetowych na kontraktowanie usług w organizacjach pożytku publicznego i innych organizacji społecznych
- liczba konsultacji i innych działań w zakresie partycypacji społecznej
- liczba osób długotrwale bezrobotnych
- liczba osób korzystających z pomocy społecznej
- liczba przestępstw o charakterze kryminalnym
- liczba osób uczestniczących w bezpłatnych oraz płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury
- liczba publicznych miejsc parkingowych
- liczba placów zabaw i miejsc aktywności fizycznej
- liczba „zielonych szkół”, zorganizowanych pobytów młodzieży mieszkającej poza gminą
- wyposażenie techniczne OSP i jednostek gminy odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i zapobieganie sytuacjom kryzysowym
- wielkość środków zewnętrznych pozyskanych na projekty społeczne.

Rozwój techniczno-technologiczny, promocja i zarządzanie gminą:

- liczba nowych domów mieszkalnych oraz budynków oraz budowli wybudowanych w celach komercyjnych
- liczba budynków komunalnych wymagających modernizacji
- jakość nawierzchni dróg i oświetlenia dróg
- jakościowa ocena warunków bezpieczeństwa na drogach gminnych i powiatowych
- jakościowa ocena dostępności komunikacyjnej miejscowości w gminie
- poprawa stanu powietrza w wyniku ograniczenia niskiej emisji
- liczba budynków ogrzewanych tradycyjnie według rodzajów źródła energii
- liczba budynków korzystających z OZE według rodzajów
- ilość km sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- jakość wody dostarczanej wodociągiem, jakość ścieków oczyszczanych, niezawodność dostaw, redukcja zanieczyszczeń
- liczba gospodarstw domowych, budynków niemieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków
- liczba obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem
- ilość pozyskiwanych surowców wtórnych, liczba dzikich wysypisk
- liczba mieszkańców biorąca udział w wydarzeniach i imprezach publicznych
- wielkość nakładów na zagospodarowanie terenów publicznych w budżecie gminy i wielkości środków wydanych ogółem
- liczba i długość wejść na stronę internetową gminy i jej jednostek organizacyjnych
- liczba zorganizowanych grup turystyczno-rekreacyjnych odwiedzających gminę
- liczba przedsiębiorców składających oferty współpracy z gminą, lokalizowania działalności na terenie gminy
- liczba partnerstw zawiązanych z udziałem gminy według przedmiotu partnerstw
- ilość opracowań i działań o charakterze promocyjnym i dotyczącym aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców
- liczba prezentacji możliwości inwestowania i wypoczynku na wydarzeniach o zasięgu regionalnym i krajowym
- długość tras rowerowych i spacerowych
- liczba parkingów ogólnodostępnych
- sprawność działania podmiotów samorządowych określona kryteriami kontroli zarządczej:
  - średni czas realizacji wybranych zadań/ procesów/ spraw w urzędzie gminy i jednostkach organizacyjnych
  - stopień zadowolenia klientów z pracy urzędu gminy
- liczba budynków i obiektów o wysokich walorach estetycznych
- liczba przedsięwzięć związana ze zwiększeniem atrakcyjności centrum gminy
- liczba przedsięwzięć dotyczących powiązań funkcjonalnych i estetycznych zabudowy, zieleni gminnej, miejsc interakcji społecznych i ciągów pieszo-rowerowych
- liczba wyburzonych obiektów komunalnych szpecących przestrzeń publiczną i niezgodnych z koncepcją wizerunkową gminy
- powierzchnia gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Załącznik nr 5 do Strategii rozwoju Gminy Rozprza - lista celów i przedsięwzięć wspierających realizację strategii

CELE SZCZEGÓŁOWE			DZIAŁANIA /Przedsięwzięcia
Wymiar gospodarczy ROZWÓJ LOKALNEJ GOSPODARKI	1.1	Kreowanie warunków do rozwoju przedsiębiorczości pro-ekologicznej	<i>Opracowanie strategii promocji gospodarczej gminy Rozprza i przyciągania inwestycji z zewnątrz</i>
			<i>Opracowanie programu zachęt dla lokowania/prowadzenia działalności sprzyjającej środowisku (wykorzystanie strefy inwestycyjnej)</i>
			<i>Doradztwo w zakresie zakładania grup producenckich/sąsiedzkich nastawionych na produkcję żywności eko lub biomasy</i>
			<i>Edukacja proekologiczna i dotycząca rozwoju przedsiębiorczości np. w zakresie rękodzielnictwa (w szczególności KGW oraz osoby indywidualne), prowadzenia gospodarstw agroturystycznych</i>
Wymiar społeczny i zarządzania gminą POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	2.1	Poprawa dostępności usług publicznych	<i>Stworzenie systemu - rankingu usług lokalnych i ponadlokalnych</i>
			<i>E-administracja</i>
			<i>Programy profilaktycznej opieki zdrowotnej, paramedycznej</i>
			<i>CUS pomoc społeczna, integracja, rozwój tożsamości</i>
	2.2	Podniesienie poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców	<i>Pakiety projektowe dotyczące rozwoju cyfryzacji wśród mieszkańców i wspierające przedsiębiorców</i>
			<i>Wieloletni plan współpracy z organizacjami społecznymi; aktywizacja istniejących organizacji</i>
			<i>Programy aktywizacyjne dla osób w średnim i starszym wieku (oferta sportowa, zajęcia językowe, spotkania i zajęcia tematyczne)</i>
			<i>Programy zajęć pozaszkolnych dla dzieci przedszkolnych i szkolnych (zajęcia językowe, muzyczne, taneczne, filmowe, robotyka)</i>
	2.3	Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	<i>Promocja poczucia lokalnego patriotyzmu i dbania o tożsamość lokalną, promocja kultury ludowej</i>
			<i>Budowanie marki gminy w oparciu o tożsamość regionalną i dziedzictwo historyczno-kulturowe „Rozprza – kasztelańska gmina / kasztelańskie miasto”</i>
			<i>Budowa/ przebudowa obiektów sportowych</i>
			<i>Zagospodarowanie (mała infrastruktura) zalewu – zbiornika cieszanowickiego (w partnerstwie z gminami Łęki Szlacheckie i Gorzkowice, a także Nadleśnictwem Piotrków)</i>
			<i>Budowa ścieżek rowerowych</i>
			<i>Rozwój terenów zielonych (infrastruktura w otulinie parku sulejowskiego)</i>
			<i>Budowa placów zabaw i miejsc integracji społecznej w sołectwach</i>
			<i>Wytyczanie i budowa szlaków rowerowych</i>

CELE SZCZEGÓŁOWE		DZIAŁANIA /Przedsięwzięcia	
Wymiar przestrzenny i środowiskowy POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI I JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ ORAZ ŚRODOWISKA	3.1	Zwiększenie dostępności do przestrzeni publicznej	<i>Przywracanie przestrzeni funkcji rynku miejskiego (przed urzędem gminy i kościołem w Rozprzy)</i>
		<i>Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców poprzez budowę oświetlenia, chodników oraz przejść dla pieszych</i>	
		<i>Modernizacja/budowa budynków użyteczności publicznej</i>	
	3.2	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy	<i>Poprawa jakości dróg (remonty, przebudowa i budowa)</i>
			<i>Poprawa systemu komunikacyjnego z rynkami pracy - współpraca z PT</i>
			<i>Poprawa jakości sieci internetowej</i>
	3.3	Uporządkowanie gospodarki przestrzennej	<i>Opracowanie MPZP</i>
			<i>Programy edukacyjne na rzecz estetyzacji przestrzeni okołobudynkowej</i>
			<i>Programy aktywizujące współtworzenia przyjaznej przestrzeni i krajobrazu</i>
	3.4	Poprawa jakości powietrza i OZE	<i>Promocja i przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną - głęboka termomodernizacja w budynkach użyteczności publicznych oraz w prywatnych Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej</i>
			<i>Program czyste powietrze - wymiana kotłów i pieców (dotacje z budżetu gminnego)</i>
			<i>Budowa instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznych i budynkach jednorodzinnych</i>
			<i>Budowa alternatywnych źródeł energii</i>
	3.5	Poprawa jakości i dostępności usług komunalnych	<i>Rozbudowa i budowa kanalizacji sanitarnej</i>
			<i>Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej; budowa stacji uzdatniania wody</i>

Źródło: opracowanie własne

Lista do bieżącego uzupełniania – każda zmiana listy (zmiana załącznika nr 11) nie jest traktowana jako zmiana dokumentu strategii, ponieważ stanowi operacyjne dopełnienie realizowanej strategii, a nie zmianę założeń, kierunków i celów strategicznych, konstytuujących rozwój gminy.